

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

ФЕДЕРИКО ГАРСИЈА ЛОРКА

(1898 - 1936)

Каталог изложбе

Нови Сад, 1998

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

КАТАЛОЗИ ИЗЛОЖБИ

27

АУТОРИ КАТАЛОГА И ИЗЛОЖБЕ

Ксенија Светличић и Тамара Поповић

ПРЕДГОВОР

Нага све волим безазленосћ. Начин да будем безазлен научих у дејинњсћиву, ѿамо у селу. Јер нисам рођен у Гранади, већ у селу званом Фуентевакерос. Цело моје дејинњсћиво је село: ѿасћири, ѿоље, небо, самоћа. Крајња једносћавносћ. Веома се чудим кад сматрају да су сћварѿ које ѿишем ѿлог моје одважносћѿи, ѿесничке смелосћѿи. Нису. То су истинске ѿоједносћѿи које мноћима изгледају рећке, јер је ѿакође рећка сћвар ѿрѿближѿѿи се живоћу ѿако једносћавним и ѿако мало корѿићенѿим сћавом: вићењем и слухом. Веома лака сћвар.

(Федерико Гарсија Лорка, 1935)

Федерико Гарсија Лорка рођен је 5. јуна 1898. године у месту Фуентевакеросу, крај Гранаде. Прва слова и поуке добио је од своје мајке и учитеља Антонија Еспиносе. Имао је брата Франциска коме ће посветити своју прву збирку стихова, и две сестре, Конћиту и Исабелу. После краћег боравка у Алмерији, 1913. песникова породица преселила се у Гранаду. Ту се Федерико уписао на студије књижевности и права. Истовремено се посветио музици, те узима часове клавира и гитаре. У то време, заједно с другим студентима и у пратњи професора Мартина Беруете, креће на прва путовања изван Гранаде. Године 1918. објавио је свој први дужи текст, путопис *Ућисци и ѿеј-зајѿи*, након путовања Кастиљом, и посвећује га своме учитељу музике и осталим пријатељима. У пролеће 1919. године одлази у Мадрид где ће у студентској резиденцији остати све до 1928. Наставља, сам или с пријатељима, своја путовања по унутрашњости Шпаније, током којих бележи народне напеве и саставља већи број својих песама које је 1921. године објединио и објавио

под једноставним насловом *Књиџа њесама*. Из тог раздобља датира и Лоркин први сусрет с Хуаном Рамоном Хименесом. Јуна 1922. године организује с композитором Мануелом де Фаљом прославу *канџе хонда* у Гранади, и том приликом пише прве песме које ће касније чинити циклус *Поема о канџе хонду*. Дружење с Мануелом де Фаљом продубљује Лоркино познавање музике; приликом организовања свечаности за децу комбинује старе шпанске позоришне комаде с музиком савремених композитора. Тако је уз једну Сервантесову позоришну игру искористио музику из *Приче о војнику* Игора Стравинског. Такође се служио музиком Исака Албениза и Клода Дебисија. Истовремено је сам цртао декорације за те представе. Године 1924. завршио је своју другу већу збирку стихова, *Песме*, коју је објавио 1927. у Малаги, и започиње писање славног пева *Циџански романсеро*. У то време пуног стваралачког замаха, ствара и прве скице за своје драме *Дона Росиџа или џовор цвећа* и *Марија Пинеда* коју је завршио 1925. године и први пут јавно читао у кругу породице сликара Салвадора Далија. Крајем 1927. године, поводом прославе тристагодишњице смрти Луиса де Гонгоре, великог барокног песника, Лорка чита у Гранади свој чувени есеј *Песничка слика код Луиса де Гонџоре*, који је истовремено и објашњење властитог песништва, и одоцнела похвала великом Гонгори. Следеће године објавио је прву верзију *Циџанског романсера*, као и књигу својих цртежа пропраћених властитим песмама. Године 1929. путује, преко Париза, Лондона и Оксфорда, у Њујорк где је остао све до јесени 1930. У току тог боравка написао је збирку песама *Песник у Њујорку*. По повратку у Шпанију оснива заједно с Едуардом Угартеом путујуће студентско позориште "Ла барака" које по градовима и местима Шпаније игра класична дела шпанске књижевности: Калдеронов *Живои је сан*, затим комаде Лопе де Веге, Тирса де Молине и Сервантеса. Последње четири године Лоркиног живота, од 1932. до 1936, кад је убијен, испуњене су интензивном ангажованошћу у позоришту, и у то време написао је своје чувене и можда највредније драме *Јерма* и *Дом Бернарде Албе* која представља врхунац његове сценске уметности и којом је -

како је сам изјавио - досегнуо свој позоришни идеал који, на жалост, због насилне смрти, није стигао да развије до крајњих могућности. Пред саму смрт започео је трагедију *Разорење Согоме*. Поред богате сарадње у многим часописима и књижевним ревијама, поред учешћа на многим пригодним књижевним свечаностима - кад је читао или своје песме, или есеје о поезији - Лорка је у том завршном раздобљу довршио већи број својих песама од којих свакако треба издвојити поему написану поводом трагичне смрти чувеног тореадора и песниковог пријатеља Мехијаса, који је настрадао у ацени у јесен 1934. године: *Плач за Санћесом Игнасијем Мехијасом*. У јулу креће из Мадрида у Гранаду; ту је ухапшен и 19. августа 1936. убијен, заједно с групом шпанских родољуба, жртава чистки фашистичког Франковог режима. Лорка је тада имао тридесет и осам година.

(Коља Мићевић, 1986)

Његова поезија је лирска и субјективна само по томе што је у њој непрестано присутан јединствени печат боје његовог гласа, она тананост, она профињена нервоза која га чини најфинијим и најосећајнијим међу нашим савременицима. Али душа која ту пева, која се ту, у тајни песничког стварања, истовремено крије и открива, није песникова душа: то је душа Андалузије, душа Шпаније.

(Дамасо Алонсо, 1965)

Има песника значајних животом и делом, песника значајних само делом, и, најзад, оних ретких, значајних делом и смрћу, у које убрајамо и љубавника смрти на андалузијски начин, Федерика Гарсију Лорку.

Говорити о његовом животу, израженом и сажетом у лирици и драми, излишно је, али, кад је реч о његовом делу, морамо имати у виду његову смрт због два разлога - судбоносна, значила је не само његов крај, већ и крај „другог златног века”, подвргнутог у ништавило пропашћу Републике, и што је та смрт, толико доживљена и предосећана као суштина духа

Андалузије и личне трагедије, забрујала посебним „црним звуцима”...

(Владета Кошутећ, 1969)

Федерико је пре свега био оличење моћног опчинитеља, уништитеља туге, чаробника радости и животне сласти, господара сенки које се растурају пред његовом појавом... Али, поуздано је да му срце не беше весело. Беше способан за сваку радост света али његов дубок понор, као и у сваког великог песника, не беше понор радости. Они који га видеше како пролеће кроз живот као шаролика птица, нису га познавали. Срце му беше страсно као мало које, и способност да воли и пати оплемењивала је сваког дана све више то племенито чело. Волео је много, што му неки површни људи оспораваху. Увек ћу се сећати стихова које ми је прочитао пред последњи полазак у Гранаду, из свог последњег дела које не видесмо довршено. Читаше ми *Сонете мрачне љубави*, чудо од страсти, усхићења, среће, немира, чист и ватрен споменик љубави, саздан од путености срца, душе песникове у тренутку уништења. Задивљен, остадох гледајући га и узвикнух: „Федерико, какво срце! Колико си волео, колико патио!” Погледао ме и насмешио се као дете.

(Висенте Алейксандре, 1952)

Библиотека Матице српске приредила је изложбу о Федерику Гарсији Лорки. Отворена је од 1. до 30. јуна 1998. године у витринама испред Свечане сале Матице српске, а коришћене су књиге из збирки Библиотеке.

ΚΑΤΑΛΟΓ

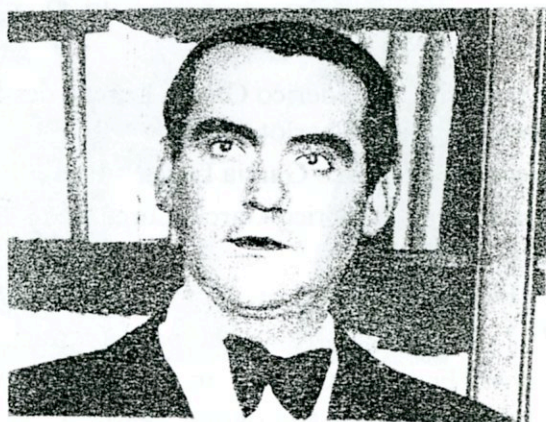

Federico Garcia Lorca

ДЕЛА

1. Целокупна дела Федерика Гарсије Лорке. - Сарајево : „Веселин Маслеша”, 1971. - 5 књ.
2. Целокупна дела Федерика Гарсије Лорке. - Београд : Народна књига, 1974. - 5 књ.
3. Моћ гитаре / Ф.Г. Лорка. - Београд : Просвета, 1953
4. Romancero gitan / Federico García Lorca. - [S. l.] : E. Charlot, [1945]
5. Antologie poétique de Federico Garcia Lorca / dessins de Federico Garcia Lorca. - [Paris] : Charlot, [1946]
6. 3 conférences / de Federico Garcia Lorca. - Paris : P. Segners, 1947
7. La suite des miroirs / Federico Garcia Lorca. - Paris : Les Lettrés mondiales, [1950]
8. Théâtre 2 / Federcio Garcia Lorca. - Paris : Gallimard, 1953
9. Јерма / Ф. Г. Лорка. - Цетиње : Народна књига, 1954
10. Krvavi svatovi / Federico García Lorca. - Zagreb : Epoha, 1954
11. F. García Lorca / François Nourissier. - Paris : L'Arche, [1955]
12. Pjesnik u New Yorku / Federico García Lorca. - Zagreb : Epoha, 1956
13. Obras completas / Federico García Lorca. - Madrid : Aguilar, 1957
14. Pesem hoče biti luč / Federico Garcia Lorca. - Ljubljana : Cankarjeva založba, 1958
15. Poesie. Vol. 1 / Federico García Lorca. - 2a ristampa. - Parma : Guanda, 1964
16. La casa de Bernarda Alba / Federico García Lorca. - Barcelona : Aymá S.A, 1964
17. Chansons gitanes et poèmes de Federico Garcia Lorca / préfaces par Armand Guibert et Louis Parrot. - Paris : Seghers, 1966
18. Théâtre / Federico García Lorca. - Paris : Gallimard, 1967

19. Игра песка и месеца / Федерико Гарсија Лорка. - Београд : Просвета, 1969
20. Pesem hoče biti luč / Federico García Lorca. - V Ljubljani : Sankarjeva založba, 1969
21. Цигански романсеро / Федерико Гарсија Лорка. - Београд : Култура, 1969
22. Песме / Ф. Г. Лорка. - Београд : Рад, 1970
23. Ciganski romansero / Federico García Lorca. - Zagreb : Studentski centar sveučilišta, 1970

Федерико Гарсија Лорка, 1934.

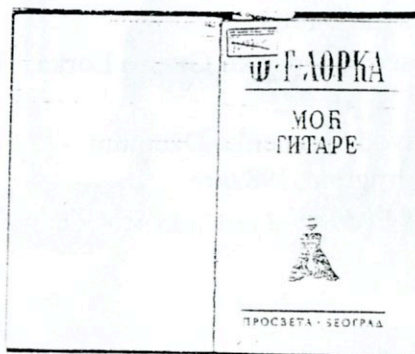
24. Зелени песни / Федерико Гарсија Лорка. - Скопје : Наша книга, 1970
25. Umro od ljubavi / Federico Garcia Lorca. - Zagreb : Matica hrvatska, 1973
26. Поезија / Федерико Гарсија Лорка. - Скопје : Македонска књига, 1974
27. Federico García Lorca / prezentare [și traducere] de Darie Novăcescu. - București : Editura enciclopedică română, 1974
28. Ciganski romansero / Federico Garsija Lorka. - Beograd : Beogradski izdavačko-grafički zavod, 1977

29. Lorca / [izbral, prevedel, uredil in spremno besedo napisal Jože Udovič]. - Ljubljana : Mladinska knjiga, 1978
30. Poema del Cante Jondo ; Romancero gitano / Federico García Lorca. - 4a ed. - Madrid : Cátedra, 1981
31. Неверна жена / Федерико Гарсија Лорка. - Скопје : Македонска книга : Култура : Мисла : Наша книга, 1982
32. Ciganski romansero / Federiko Garsija Lorka. - Banja Luka : Glas, 1984
33. Зелене песме / Федерико Гарсија Лорка. - Београд : Нолит, 1986
34. Песме / Федерико Гарсија Лорка. - Београд : Рад, 1986
35. Поезија : (избор) / Федерико Гарсија Лорка. - Сарајево : „Веселин Маслеша“, 1988
36. Ciganski romansero / Federiko Garsija Lorka. - Banja Luka : Glas, 1989
37. Dali-Lorca / prevod Spomenka Džumhur. - [Sarajevo] : Radio-Sarajevo, Treći program, 1989
38. Knjiga pjesama / Federico García Lorca. - Zagreb : Sigma, 1990

ЛИТЕРАТУРА

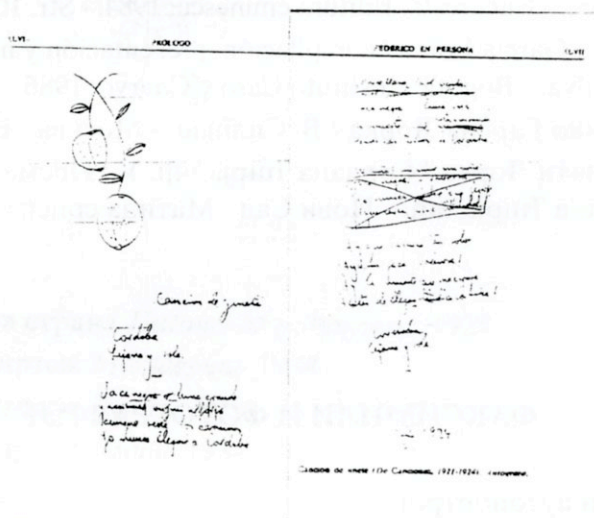
39. Федерико Гарсија Лорка, песник шпанског народа / Ото Бихаљи-Мерин. У : Мисли и боје / Ото Бихаљи-Мерин. - Београд : Просвета, 1950. - Стр. 66-73
40. Federico Garcia Lorca / une étude par Louis Parrot, avec la collaboration de Marcelle Schweitzer et Armand Guibert. - [Paris] : P. Seghers, [1952]
41. García Lorca u Hrvatskoj / Ivo Hergešić. У : Književne kronike 1948-1957 / Ivo Hergešić. - Zagreb : Školska knjiga, 1958. - Str. 317-320
42. Lorca / by Roy Campbell. - New Haven : Yale University Press, 1959

43. García Lorca und die spanische Dichtung / Werner Krauss. U : Studien und Aufsätze / Werner Krauss. - Berlin : Rütten & Loening, 1959. - Str. 155-178.
44. Федерико Гарсија Лорка : Љубав дон Перлимпина / Душан Поповић. У : Сцена и стварност / Душан Поповић. - Нови Сад : Матица српска, 1959. - Стр. 148-154
45. García Lorca színpada / Németh László. U : Sajkódi esték / Németh László. - Budapest : Magvető Könyvkiadó, 1961. - Str. 238-283.
46. Povodom „Kuće Bernarde Albe” / Lucien Goldmann. U : Dijalektička istraživanja / Lucien Goldmann. - Sarajevo : „Veselin Masleša”, 1962. - Str. 246-251.

47. Teatr Federika Garcia Lorki / Stefania Ciesielska Borkowska. - [Wyd. 1.]. - Łódź : Zakład narodowy imienia Ossolińskich we Wrocławiu, 1962
48. Novejša španska dramatika : Federico Garcia Lorca / Vladimir Kralj. U : Pogledi na dramo / Vladimir Kralj. - V Ljubljani : Cankarjeva založba, 1963. - Str. 275-284.
49. Федерико Гарсија Лорка / Ели Финци. У : Више и мање од живота / Ели Финци. - Београд : Просвета, 1965. - Стр. 163-170
50. Federico Garcia Lorca / Marie Laffranque. - Paris : Seghers, 1966
51. Federico García Lorca / Tolnai Gábor. - Budapest : Akadémiai Kiadó, 1968

52. Федерико Гарсиа Лорка / [составитель Э. В. Брагинская. - Москва : Книга, 1971
53. The death of Lorca / Ian Gibson. - Frogmore : Paladin, 1974
54. Федерико Гарсија Лорка / В.Р. Кошутин. У : Поезија и критика. 2 / Недељко Мијушковић, Слободан Филимоновић. - Београд : Нова књига, 1975. - Стр. 410-414.
55. „Netătăduita rană” în poezia lui Federico García Lorca / Ileana Georgescu. - București : Univers, 1975

Копњаникова песма, факсимил рукописа

56. „Romancero gitano” na hrvatskom / Mirko Tomasović. U : Komparistički zapisi / Mirko Tomasović. - Zagreb : Liber, 1976. - Str. 221-227.
57. Federiko Garsija Lorka / Rejmond Vilijams. U : Drama od Ibzena do Brenta / Rejmond Vilijams. - Beograd : Nolit, 1979. - Str. 188-195.
58. Театр и естетика Гарсиа Лорки / Б.И. Зингерман. У : Очерки истории драмы 20 века / Б.И. Зингерман. - Москва : Наука, 1979. - Стр. 310-350.

59. Федерико Гарсиа Лорка / Александър Муратов. У : Испански и латино-американски поети / Александър Муратов. - София : Наука и изкуство, 1980. - Стр. 57-71.
60. Über Lorca / Enrique Beck. - Basel : H. E. Beck-Stiftung, 1981
61. Poezija Federica García Lorke / Nikola Milićević. У : Riječ u vremenu / Nikola Milićević. - Zagreb : Mladost, 1981. - Str. 240-265.
62. Federico García Lorca / Reed Anderson. - London ; Basingstoke : Macmillan, 1984
63. Federico García Lorca / Vasile Nicolescu. У : Starea lirică II / Vasile Nicolescu. - București : Editura eminescu, 1984. - Str. 109-113.
64. Federico García Lorca / compilación, presentación y notas Vicente Pérez Silva. - Bogotá : Instituto Caro y Cuervo, 1986
65. Федерико Гарсиа Лорка / В. Силїнас. - Москва : Наука, 1989
66. Непознати Лорка / Гордана Ћирјанић. У : Писма из Шпаније / Гордана Ћирјанић. - Нови Сад : Матица српска, 1995. - Стр. 27-34

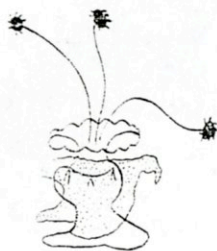
ФАКСИМИЛИ И ФОТОГРАФИЈЕ

67. Лоркин аутопортрет
68. Лоркина родна кућа у Фуентевакеросу
69. Двориште Лоркине родне куће
70. Лорка, 1904
71. Лорка с мајком, братом Паком и сестрама Конћитом и Исабелом
72. Насловна страна прве Лоркине књиге
73. Лорка и Салвадор Дали
74. Лорка с пријатељима Висентеом Алеиксандреом и Луисом Сернудом
75. Маслињак крај Гранаде у којем је Лорка убијен

76. Коњаникова њесма, факсимил рукописа

77. Касида о лежећој жени, факсимил рукописа

Romanceso gitano

por

Federico Garcia Lorca

1924
1927

Revista de
Occidente

78. Насловна страна *Циџанскоџ романсера*, 1928

79. Лоркин цртеж *Мистерија*, 1934

80. Лоркин цртеж *Љубав*, 1934

81. Лоркин цртеж *Смрт*, 1934

ФЕДЕРИКО ГАРСИЈА ЛОРКА

1898 - 1936

Издавач

Библиотека Матице српске

Нови Сад

Матице српске 1

Уредник

Миро Вуксановић

АУТОРИ КАТАЛОГА

Ксенија Светличић и Тамара Поповић

ПРИПРЕМА

Тихомир Светличић

ТИРАЖ

110 примерака